

Tutkintojen näkökulma työelämän kielitaitovaatimukseen

Kieliparlamentti 7.4.2011, Helsinki

Marita Härmälä

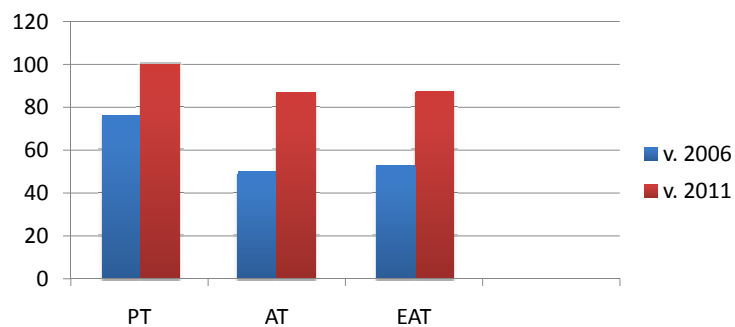
Aikuisten ammatilliset näyttötutkinnot (1994-)

- Ammattitaito osoitetaan työelämässä riippumatta siitä, onko osaaminen kertynyt työkokemuksen, opintojen tai muun toiminnan kautta.
- Ammattitaito osoitetaan ensisijaisesti aidoissa työelämän tuotanto- ja palvelutilanteissa.
- Näyttötutkintona suoritettu ammatillinen *perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto* antaa kelpoisuuden korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin ja yleisen kelpoisuuden ammattikorkeakouluopintoihin
- Vrt. nuorisoaste, ammattiosaamisen näytöt (oppimisprosessi)

- Vuonna 2009 ammatillisen tutkinnon suorittajia 33 600 (ops) ja 18 541 (näyttö)

Entä kielitaito? Millaista kielitaitoa näyttötutkinnoissa edellytetään?

Kuinka usein kielitaitoa edellytetään?

Millaista kielitaitoa edellytetään?

Perustutkinnot:

- Toinen kotimainen kieli
H2: TY ja PY → A1.3-A2.1
PU ja KI → A1.3-A2.1
- Vieras kieli
H2: TY ja PY → A2.2
PU ja KI → A2.1
- Suomi (S2)
K: → B2.1

A1.3 Toimiva alkeiskielitaito

- sosiaalisen kanssakäymisen perusta

A2.1 Peruskielitaidon alkuvaihe

- laajempi kyky sosiaaliseen kanssakäymiseen, perusasioiden viestintä

A2.2 Kehittyvä peruskielitaito

- aktiivisempi osallistuminen, kyky kertoa

=====

B2.1 Itsenäisen kielitaidon perustaso

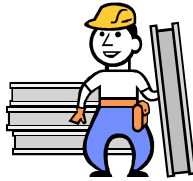
- esim. tehokkaan argumentoinnin perustaito

EVK taitotasot: A1 → A2 → **B1** → B2 → C1 → C2

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot:

- ”Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.” (lähes kolmannes tutkinnoista)
- Millä kielellä osaa kommunikoida?
  - kotimaisella kielellä (voi siis olla suomi tai ruotsi)
  - yhdellä vieraalla kielellä, muulla kuin äidinkielellä, yhdellä kansainvälisellä / keskeisellä / kohdemaan kielellä
  - englanniksi / yleensä englanniksi
- 11 tutkinnon perusteessa viitataan Yleisten kielitutkintojen taitotasoihin (tasoihin 1-3)

Jatko-opintokelpoisuus? Työelämän odotukset?

Pohdittavaa tutkintojen näkökulmasta:

- Toista kotimaista kieltä vaaditaan yhä harvemmin, jatko-opintojen kannalta ongelma: alkeiskielitaito (A1.3) → virkamiesruotsi (B1)
- Osaaminen osoitetaan ”ensisijaisesti aidoissa työelämän tuotanto- ja palvelutilanteissa.” → arvioinnin vertailukelpoisuus?
- Monikielisyys, monikulttuurisuus (vieras kieli, maahanmuuttajien kielitaito)
- Yksilölliset urapolut
- Tutkintojen elinkaari

Työelämän odotukset:

- ”Tekijöiltä” odotetaan monikulttuurisuuden hallintaa: kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.
- Esim. suullinen kielitaito oltava sellaista, että kyetään aktiiviseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön; ilmaisemaan asioita ymmärrettävästi ja vakuuttavasti, herättämään kiinnostusta ja luomaan luottamuksellinen ilmapiiri
- Henkilökunnan ja asiakkaan välinen vuorovaikutus tärkein alan yritysten menestystekijä (teknologia vain taustalla)

EK, 2006